

Igaunijas nodokļu jaunumi (3/44/18)

Šajā rakstā apkopojam jaunākos nodokļu likumvides grozījumus Igaunijā.

Grozījumi Ienākuma nodokļa likumā

Igaunijas valdība ir apstiprinājusi Ienākuma nodokļa likuma grozījumus, kas Igaunijas tiesību aktos transponē Padomes Direktīvas (ES) 2016/1164 normas nodokļu apiešanas novēršanai. Ienākuma nodokļa likumā būs jauns pants, kurā iestrādāta lielākā daļa no direktīvas transponēto jauno pasākumu cīņai ar nodokļa bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu.¹

Nodokļa priekšrocību ļaunprātīga izmantošana radīs nodokļa sekas

Nodokļu apiešanas novēršanai ieviesīs vispārīgo normu, lai ignorētu jebkuru darījumu vai darījumu ķēdi, ja tie veikti ar galveno nolūku iegūt Ienākuma nodokļa priekšrocību, kas neļauj sasniegt attiecīgās nodokļu normas vai konvencijas mērķi. Ja pastāv speciālā norma nodokļu apiešanas novēršanai, tad piemēros šo speciālo normu.

Nodokļa priekšrocības var iedalīt pieļaujamās un nepieļaujamās. Ja atbilstoši visiem būtiskajiem faktiem un apstākļiem darījums tiktu veikts tādā pašā juridiskā formā arī bez iegūtās nodokļa priekšrocības, tad šo priekšrocību atzīs par pieļaujamu. Proti, nodokļa priekšrocība ir jāuzskata par papildu labumu, kas izriet no darījuma, nevis par tā veikšanas iemeslu.

Kontrolētu ārvalstu uzņēmumu (KĀU) nesadalītās peļņas aplikšana

Igaunijas KĀU² regulējums līdz šim attiecās uz fiziskām personām, paredzot attiecināt un aplikēt ar nodokli tāda ārzonas uzņēmuma gūto peļņu, kuru kontrolē fiziska persona – Igaunijas rezidents. Turpmāk KĀU peļņu aplikēs ar nodokli uzņēmuma – Igaunijas rezidenta – vai tā pastāvīgās pārstāvniecības (PP) līmenī, izpildoties peļņas attiecināšanas kritērijiem. Nodokļa maksātājam ir pienākums deklarēt šādu peļņu atbilstoši KĀU pārskata gadam.

Peļņas attiecināšanas kritēriji

Lai rastos nodokļa saistības, ir jāizpildās šādiem kritērijiem:

- KĀU peļņu nesošais darījums vai darījumu ķēde bija fiktīva;
- darījuma vai darījumu ķēdes galvenais nolūks bija nodokļa priekšrocības iegūšana;
- KĀU faktiski vada kontrolējošā uzņēmuma, kurš radīja šo iespēju nopelnīt, dalībnieka galvenie darbinieki.

Sagaidāms, ka praksē šo kritēriju izpildes konstatēšana kļūs par šīs normas piemērošanas vissarežģītāko daļu. Tas nozīmē, ka jaunas meitas sabiedrības dibināšana ārvalstī vai pat esošas meitas sabiedrības izmantošana ir rūpīgi jāapsver, lai atrastu pietiekamu komerciālo pamatojumu atbilstoši jaunajam regulējumam.

Izņēmuma piemērošana

Salīdzinot ar grozījumu projekta sākotnējo redakciju, ir nolemts transponēt izņēmumu, kas ļauj uzņēmumam izslēgt no normas piemērošanas tādu KĀU, kas vienlaikus atbilst šādiem diviem noteikumiem:

1. iepriekšējā gada pārskatā uzrādītā peļņa nepārsniedza 750 000 eiro;
2. pārējie ieņēmumi, piemēram, peļņa no meitas sabiedrībām, radniecīgajām sabiedrībām un finanšu ieguldījumiem, procentu ienākums un citi finanšu ienākumi (t.i., ienākumi, kas nav gūti no pamatdarbības) tajā pašā periodā nepārsniedza 75 000 eiro.

Izceļošanas nodoklis³

Izceļošanas nodokļa mērķis ir nodrošināt to, ka brīdī, kad uzņēmums – rezidents – pārceļ savus aktīvus no Igaunijas uz ārvalstī izveidoto PP, ir jāmaksā ienākuma nodoklis no summas, kas vienāda ar (pozitīvo) starpību starp šāda aktīva tirgus vērtību un bilances vērtību pārceļšanas brīdī, ievērojot vairākus izņēmumus. Iekšzemē veikta uzņēmumu apvienošana joprojām būs nodokļa ziņā neitrāla. Pārceļot nodokļu rezidenci vai aktīvus uz EEZ valsti (izņemot Lihtenšteinu), nodokli varēs atlikt un maksāt pa daļām.

¹ *Base Erosion and Profit Shifting* jeb *BEPS*

² KĀU ir definēts kā uzņēmums – nerezidents, kurā uzņēmumam – rezidentam – vienam pašam vai kopā ar saistītām personām – pieder vairāk nekā 50% no pamatkapitāla, balsstiesībām vai peļņas. Igaunija ir izvēlējusies šo normu transponēt tādā redakcijā, ka ārvalsts nodokļa likme nav būtiska, proti, KĀU regulējums var attiekties uz jebkuru uzņēmumu, kas atrodas citā dalībvalstī (piemēram, Kiprā, Maltā, Nīderlandē) vai ārpus ES. Igaunijas pieeja ņem vērā tikai to, vai KĀU gūst ienākumu no fiktīviem darījumiem, kuru galvenais nolūks ir iegūt nodokļa priekšrocību. Igaunijas uzņēmuma PP ārvalstī arī tiek uzskatīta par KĀU.

³ *exit tax*